

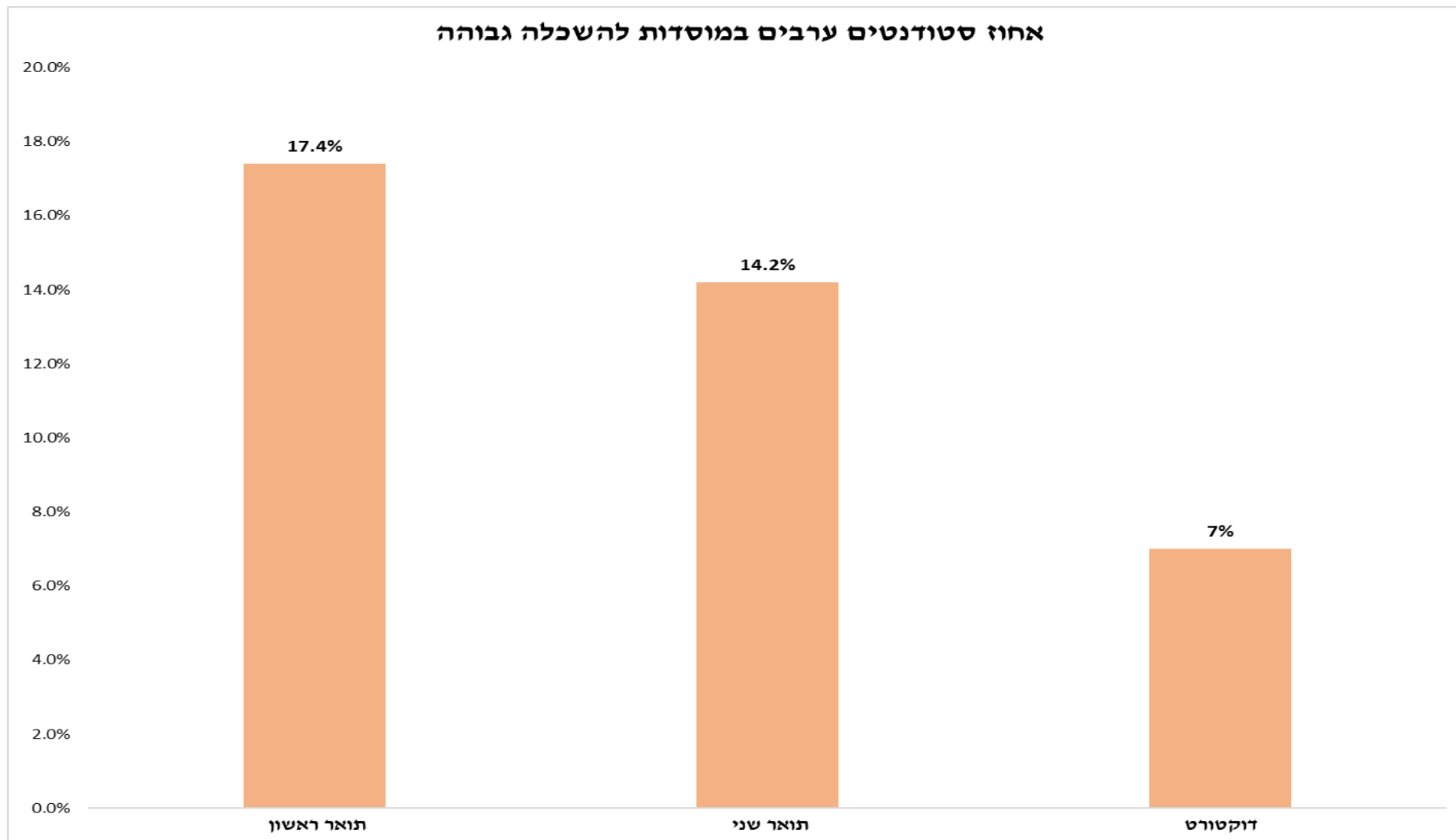
אורינטציות להשכלה גבוהה בקרב סטודנטים ערבים

שאדה קשקוש

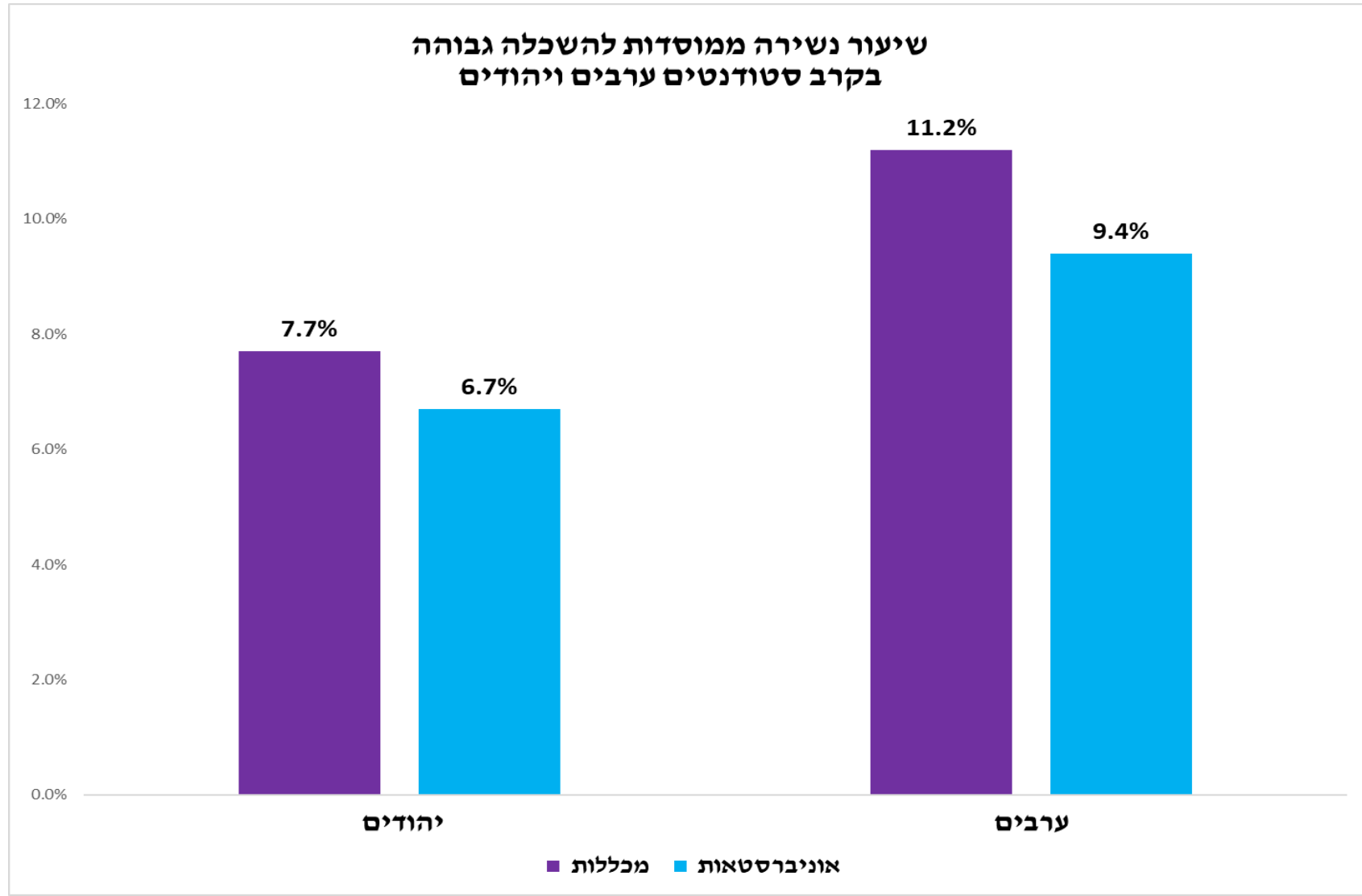
האוניברסיטה העברית בירושלים

-
- ערבים בישראל מהווים 21.1% מכלל האוכלוסייה (17.6% מוסלמים, 1.9% נוצרים, 1.6% דרוזים)
 - לערבים מקבוצות דת שונות קווי דמיון ושוני רבים
 - תפיסת ההשכלה הגבוהה כאמצעי לניעות חברתית ומקצועית
 - קיימים מספר גורמים מעכבים את כניסתם של סטודנטים ערבים להשכלה גבוהה

• תת ייצוג במוסדות להשכלה גבוהה

• אחוז נשירה גבוה בהשוואה לסטודנטים יהודים

מטרות המחקר

□ תיקוף הגרסה הערבית של שאלון HEO ובחינת שקילות המדידה בין נשים וגברים, ובין שלושת הדתות.

□ בחינת ההבדלים בחמשת האוריינטציות בין:

○ נשים וגברים

○ סטודנטים דור ראשון וסטודנטים דור שני ומעלה להשכלה גבוהה

○ בני הדתות השונות

□ בחינת תוקף הניבוי הבו-זמני של שאלון HEO – ניבוי שביעות רצון מתחום הלימודים

שיטה

משתתפים

1,055 סטודנטים ערבים לפני תחילת השנה הראשונה ללימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה בישראל.

○ 802 נשים (76%) ו 253 גברים (24%)

○ גיל ממוצע 20.66 (ס"ת = 2.70)

○ 864 מוסלמים (82%), 106 נוצרים (10%) ו-85 דרוזים (8%)

○ 705 דור ראשון להשכלה גבוהה ו-350 (33.2%) דור שני ומעלה

הליך

שאלון אינטרנטי אנונימי- הופץ ב-17 מוסד להשכלה גבוהה

□ שאלון אוריינטציות להשכלה גבוהה (Willner, Lipshits-Braziler, Gantz, & Gati, 2020)

25 פריטים, סולם ליקרט (1-7)

תרגום חוזר לערבית לצורך המחקר הנוכחי

חציון $C\alpha = .75$, טווח $C\alpha$ בין .62 ל .79.

□ שביעות רצון הסטודנט/ית מתחום הלימודים

סולם ליקרט (1-7)

□ שביעות רצון המשפחה מתחום הלימודים

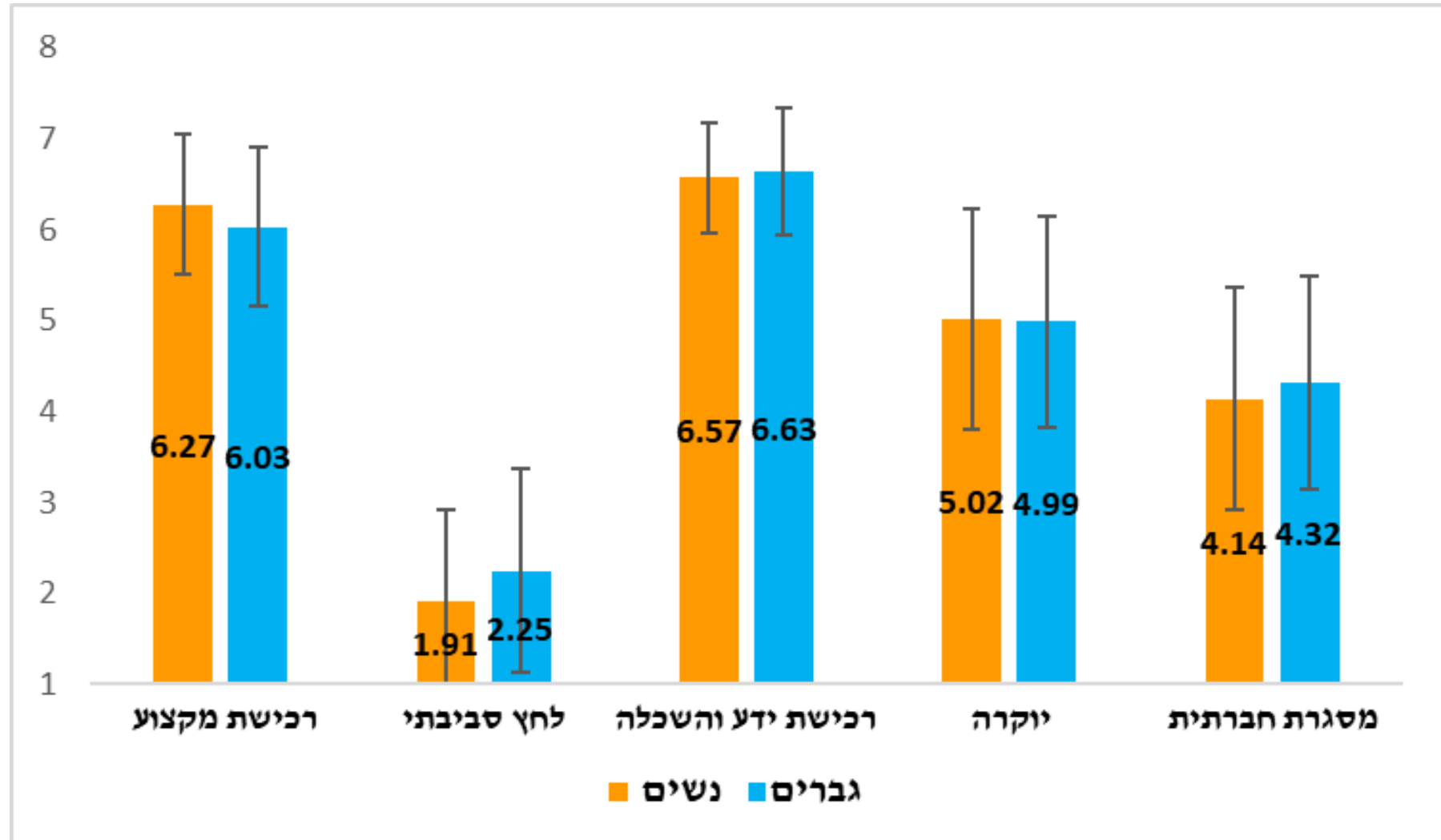
סולם ליקרט (1-7)

תוצאות - שקילות המדידה

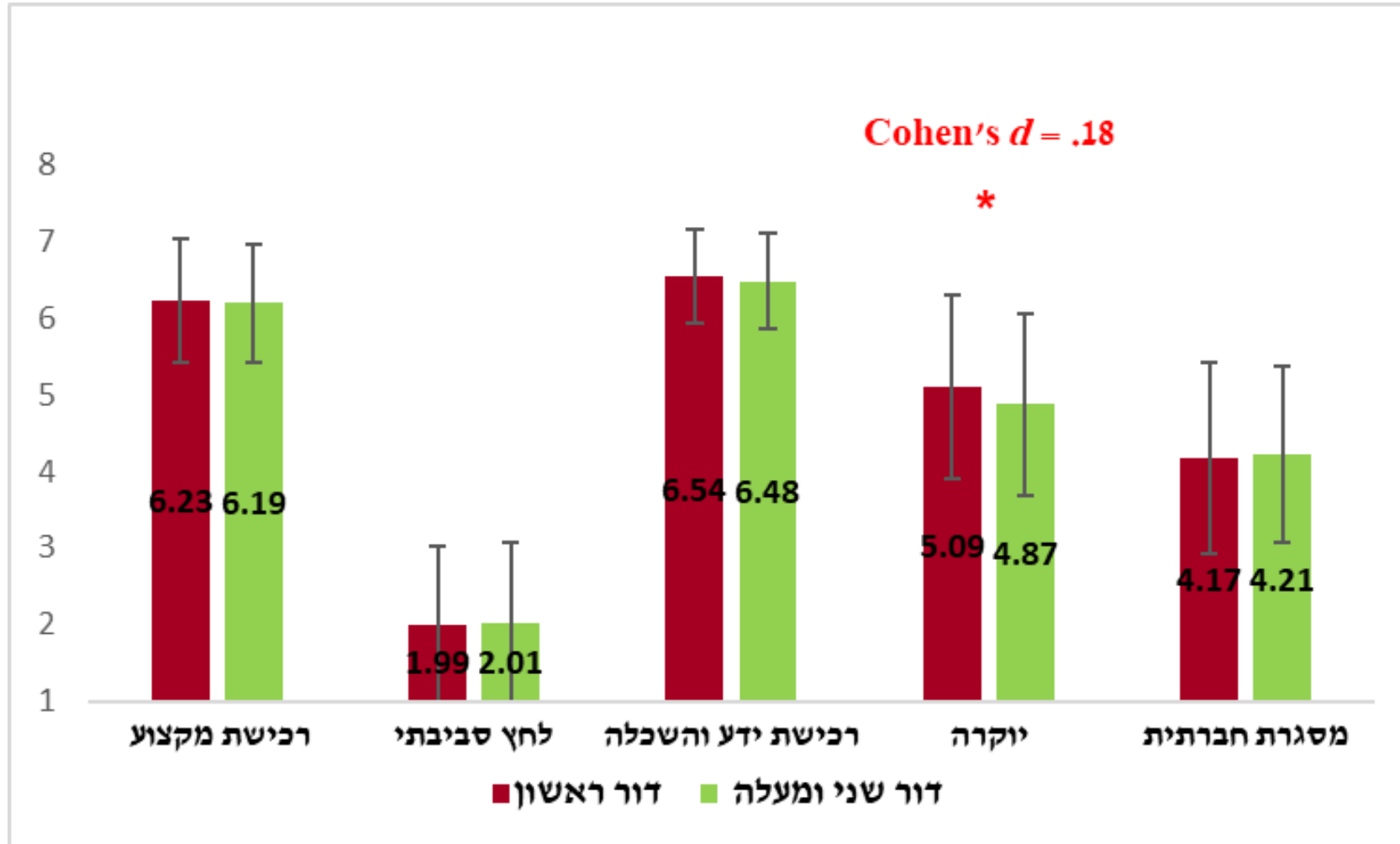
□ לאחר הורדת פריט 2 ("לא הייתי לומד/ת לתואר אקדמי אם הקרובים אליי לא היו לוחצים עליי")

SRMR	RMSEA (90% CI)	CFI	χ^2	df	
.06	.037 [.035-.04]	.88	14597.04	589	מעבר למגדר
.07	.033 [.031- .04]	.86	1946.61	915	מעבר לדת

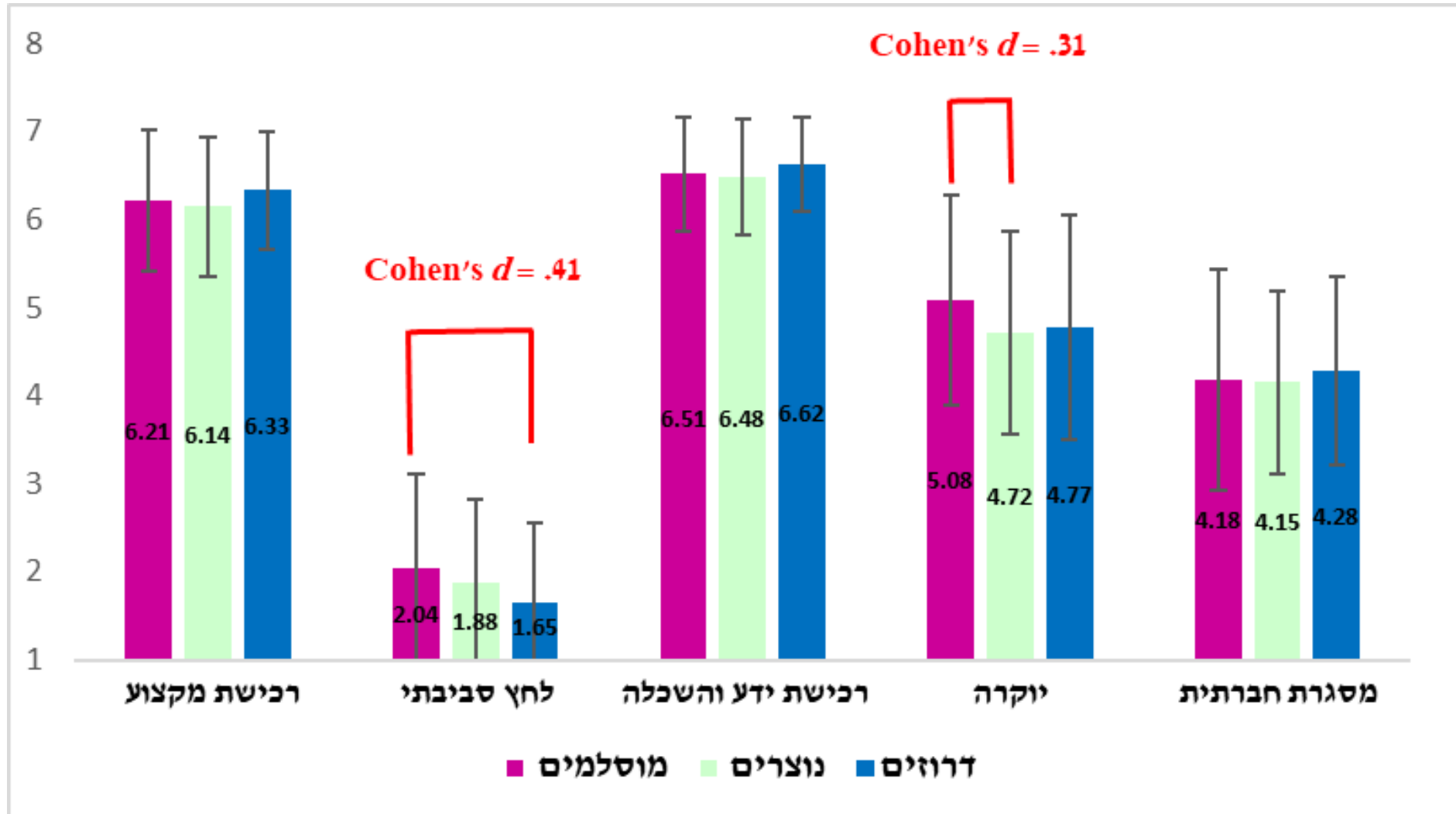
תוצאות- השוואה בין נשים וגברים

תוצאות- השוואה בין דור ראשון ודור שני ומעלה להשכלה גבוהה

תוצאות-השוואה בין מוסלמים, נוצרים ודרוזים

תוצאות - תוקף בו-זמני לניבוי שביעות רצון מתחום הלימודים

ΔF	ΔR^2	F	R^2	R	df	β	T	SEB	B	מנבא
227.53**	.18	227.53**	.18	.42	1, 1053		23.85**	.16	3.80**	<u>בלוק 1</u>
						.42**	15.08**	.03	.38**	שביעות רצון המשפחה
28.29**	.10	66.41**	.28	.53	5, 1048		5.54**	.34	1.86**	<u>בלוק 2</u>
						.34**	12.47**	.03	.31**	שביעות רצון המשפחה
						.22**	6.33**	.06	.36**	רכישת ידע והשכלה
						-.13**	-4.35**	.03	-.13**	לחץ סביבתי
						-.07*	-2.40*	.03	-.06*	יוקרה
						.06	1.79	.05	.08	רכישת מקצוע
						.04	1.26	.03	.03	מסגרת חברתית

הערה: ** $p < .01$. * $p < .05$.

מסקנות

- המאפיינים הפסיכומטריים של הגרסה הערבית של שאלון HEO מראים שהגרסה ראויה לשימוש בקרב צעירים ערבים בישראל.
- קיימת חשיבות רבה לרגישות תרבותית בעת מתן ייעוץ לסטודנטים ערבים הכוללת בין היתר:
 - התחשבות בסביבתם הקרובה של הסטודנטים
 - התחשבות בהטרוגניות הקיימת בקרב החברה הערבית בישראל

תודה על
ההקשבה

לשאלות והערות

shada.kashkoush@mail.huji.ac.il